

saaledes, som man blev enig om dem, maa det dog erindres, at det var en Forhandling, som ikke fuldt ud førte til Enighed. Man gik Loven igennem forfra og søgte saa vidt muligt at nærme sig til hinanden, og man gjorde fra begge Sider Indrømmelser; men selvfølgelig gjorde man dem fra begge Sider ogsaa med en vis Forventning om og under en vis Forudsætning om, at man paa andre senere Afsnit af Loven kunde opnaa Indrømmelser fra den anden Part, som man lagde Bægt paa. Naar man altsaa er bleven enig om de første Afsnit her, vil det ingenlunde sige, at man har været enig om, at nu vare disse Afsnit fortræffelige, men derimod kun, at man har gjort Indrømmelser over for de Forslag, som væsentlig forelaa hervede fra, i Haab om, at man paa andre Punkter i Lovforslaget kunde opnaa Indrømmelser, som vilde føre til fuld Enighed om det hele. Det er en Sætning, som efter min Mening endog til Overmaal er bleven gjort gældende særlig fra den Side, hvortil den ærede Ordfører hører, at naar der om en Sag ikke opnaas Enighed mellem Tingene, saa er der overhovedet intet vedtaget. Sætningen strækker sig efter min Mening længere, end der er Grund til, og det er rigtigt; men over for en organisk Lov som denne tror jeg dog, at man maa fastholde, at man ikke saa stærkt tør pointere, at man er bleven enig om de første 14 Paragraffer, naar det ikke er lykkedes at opnaa Enighed om de derefter følgende Paragraffer. Jeg for mit eget Vedkommende vil saaledes sige, at jeg ingenlunde finder de Bestemmelser, som indeholdes i disse 14 Paragraffer, fuldt ud fyldestgørende og endogsaa finder enkelte af dem meget lidt fyldestgørende; saaledes særlig Bestemmelserne i § 7 om Børneantallet. Jeg finder, som jeg tidligere har udtalt — og jeg staar endnu paa samme Standpunkt: — at denne Paragraf gaar baade for vidt og ikke vidt nok. Den gaar for vidt, for saa vidt som Bestemmelsen fører til, at man straks ved Lovens eventuelle Ikrafttræden skal oprette 3—400 ny Lærereembeder, og straks saa dem besatte, hvad der efter min Mening gaar vidt ud over, hvad man kan vente at faa gjort paa en fyldestgørende Maade, medens det derefter let vil føre til en Stagnation i Avancementet og Besættelserne af Lærereembederne, som ogsaa vil virke skadeligt. Jeg havde derfor ønsket — som jeg ogsaa foreslog i Fjor, men ikke fandt Tilslutning til — at man var gaaet lidt mere gradvis frem. Men paa den anden Side kan jeg ikke erkende, at man er gaaet saa langt, som man burde gaa, i det foreliggende Lovforslag, naar man bliver

staaende ved 35—37 som Gennemsnittet af Børneantallet i Skolens Klasser, særlig under Hensyn til, at her er Tale om et Gennemsnitstal, som altsaa faktisk tilstøder et større Antal i den eneste Klasse. Jeg tror, at dersom dette Lovforslag, som jeg haaber og ønsker, naar at blive til Lov, vil der gaa en ret lang Tid, inden man paa ny tager denne Sag op, og inden man naar det næste Skridt frem, og saa er det efter min Mening ikke tilstrækkelig langt, man er kommet ved denne Bestemmelse, idet jeg tror, at det, vi burde sigte paa, var et Gennemsnitstal af 30 Børn. Men jeg erkender, at her skulde der kun være Tale om at faa dette fast for et senere Tidspunkt ude i Fremtiden, som man gradvis nærmede sig til. Altsaa, jeg erkender ikke, at de Bestemmelser, hvorom man i Fjor i Fællesudvalget blev enig, i og for sig ere fuldt tilfredsstillende, og jeg betoner det saa meget mere, som den ærede Ordfører fra sin Side fremhævede, at saaledes som Forslaget nu foreligger, var det heller ikke efter hans Opfattelse noget Idealt. Det vil det heller ikke blive efter min; men en ideel Ordning naar man nu overhovedet vel ikke, og det maa erkendes, at man maa se at komme hinden i Møde for at naa et praktisk Resultat. Jeg ønsker kun at betone, at naar Forslaget nu bringes frem igen, ligger det selvfølgelig til Forhandling i sin Helhed. Efter min Opfattelse er der efter Forelæggelsen her nærmest kun stet det, at Forslagsstillerne have accepteret de Indrømmelser, der ere gjorte fra den anden Side, medens de paa de Punkter, hvor man ikke er blevet enig, ikke have gjort hyderligere Indrømmelser for at lette Overenskomsten. De omstridte Punkter ere bleve staaende, som de stod. Hvad særlig angaar Kaldelsen, blandt disse omstridte Punkter, kan jeg slutte mig til de Udtalelser, der ere fremkomne dels fra den højtærede Minister og dels fra den ærede sidste Taler om, at disse Bestemmelser næppe ere fyldestgørende og fjerne sig ret langt fra det bestaaende. Jeg kan i og for sig meget vel slutte mig til den Tanke, der er udtrykt i §§ 16 og 17, hvorefter man skulde søge at naa til visse objektive Betingelser for Lærernes Ansættelse i de forskellige Skoler. Men jeg tror, at det, der her foreslaas, om end det i visse Maader er et Fremskridt, ingenlunde er det i alle. Den ærede Ordfører udfalte ved Lovforslagets Forelæggelse, at det var den eneste Skavank, han egentlig fandt ved den gamle Kaldelsesmaade, at det kunde ske, at ganske unge Mennesker bleve satte ind i de største Embeder, og det var ikke